

Ingreep prostaat brachytherapie

azdelta

Beste patiënt

Zopas heb je van de uroloog vernomen dat je een ingreep aan de prostaat moet ondergaan. In deze brochure vind je informatie over de behandeling prostaatbrachytherapie, het verloop, de eventuele bijwerkingen en de voorzorgen die je in acht moet nemen.

Als je nog vragen hebt, kan je steeds terecht bij je behandelende arts of de verpleegkundige urologie.

De artsen en medewerkers van de dienst urologie

1

Wat?

Bij brachytherapie worden radioactieve zaadjes ingeplant in de prostaat. De bestraling gebeurt dus niet van buitenuit maar inwendig (brachy = dichtbij) waardoor de kwaadaardige cellen vernietigd worden.

2

Vorbereiding

- Meestal zal de arts jou een **medicament** voorschrijven dat de **blaashals** bij de prostaat beter ontspant. Dit verbetert de doorstroming van urine door de plasbuis en vermindert klachten zoals vaak moeten plassen.
- De dag vooraf neem je een **laxativa**, om de darmen leeg te maken zodat de stoelgang het zicht niet belemmert bij het nemen van een echo. Je kan dit product halen bij de apotheker zonder voorschrift. Drink 1 liter water met het product en 1 liter water zonder product.
- De dag zelf krijg je eventueel nog een klein **lavement** toegediend, om de darm zo proper mogelijk te hebben.
- Meestal word je verdoofd met een **epidurale ruggenprik**.

3

Verloop ingreep

Ingreep zelf

Bij brachytherapie wordt eerst het exacte **volume** van de prostaat berekend. Dit doen we met een **echografiesonde** die in de anus of het rectum wordt ingebracht. De computer berekent hiermee de omtrek van de prostaat. Op de echografiesonde wordt een raster geplaatst en op basis van de computer kunnen zo de geleidingsnaalden op de juiste plaats worden ingebracht. Via deze holle naalden worden de radioactieve zaadjes ingebracht. De diepte wordt bepaald aan de hand van de echo. De fysicus zal de totale hoeveelheid berekenen en plannen aan de hand van een programma. De bronnen worden gelijkmatig verdeeld rekening houdend met de plasbuis en de endeldarm.

Na de ingreep

Bij het wakker worden zal je merken dat er een verblijfskatheter aanwezig is die ervoor zorgt dat de urine afloopt in een urinezak. In geen geval mag je deze urinezak zelf leegmaken. De volgende dag komt de fysicus langs om **metingen** uit te voeren met de bedoeling te detecteren of alle zaadjes nog aanwezig zijn. Er kan altijd, de eerste 14 dagen, een zaadje migreren van de prostaat naar de plasbuis. Dit heeft echter geen invloed op je behandeling aangezien er voldoende zaadjes worden ingeplant.

Na de controle wordt de verblijfskatheter verwijderd en nadien wordt er van jou verwacht een paar keer te plassen waarvan 1 keer met een plastest en een controle-echo van de blaas om te kijken of je de blaas voldoende leegplast.

Met **medicatie** mag je dan naar huis: die medicatie omvat enerzijds antibiotica (ter preventie van een infectie), anderzijds neem je de medicatie verder die je al voor de operatie kreeg, om het plassen te vergemakkelijken.

Waarop letten?

- Tot 2 weken na de implantatie is het mogelijk dat je een zaadje uitplast. Daarom raden wij jou aan de eerste 2 weken **door een zeefje te plassen** en hierbij de urine te controleren op het verlies van een zaadje. Kom je zo'n zaadje tegen, dan gebruik je een **pincet** om het op te nemen (niet met de blote handen) en deponeer je dit zaadje in een loden kokertje. Bewaar dit buiten bereik van kinderen en breng dit binnen op de dienst radiotherapie.
- Je mag in hetzelfde bed slapen als jouw partner (tenzij zij zwanger is). Na 4 weken mag je weer **geslachtsgemeenschap** hebben. Gebruik een condoom gedurende de eerste 4 weken na implantatie voor het geval er een radioactief zaadje met het sperma meekomt. Het sperma kan verkleurd zijn (bruin tot donkerbruin); dit is een normaal gevolg van de implantatie.
- Neem **geen kleine kinderen op schoot** de eerste 6 maanden na de implantatie.
- Blijf op een afstand van ongeveer 1 meter van **zwangere** vrouwen de eerste 6 maanden na de implantatie. Hen aanraken of een kus geven stelt uiteraard geen probleem.
- Wanneer je **binnen de 2 jaar** voor iets anders moet worden **behandeld**, verwittig die arts dan van de aanwezigheid van de radioactieve zaadjes
- Als je zou **overlijden** in de periode van 2 jaar na de implantatie en er wordt een crematie overwogen, dan kan dit bijkomende maatregelen van de stralingsbescherming vereisen, vooral voor de werknemers van het crematorium.

Bij jouw vertrek uit het ziekenhuis zal je een '**attest van implantatie**' ontvangen. Hou dit steeds bij en leg het voor als je een andere arts raadpleegt.

4

Risico's en neveneffecten

Bijwerkingen direct na de ingreep

De meeste patiënten ondervinden weinig problemen direct na de ingreep. Na het verwijderen van de katheter is het normaal dat je bij het plassen een **branderig gevoel** hebt. De eerste dagen kan de urine wat rood gekleurd zijn.

Het is raadzaam om na de ingreep **veel water te drinken** om je blaas goed te spoelen. Als je ondanks een volle blaas niet kan plassen, neem contact op met de dienst urologie (051 12 70 08) en buiten de kantooruren met de dienst spoedgevallen (051 23 77 08).

Bijwerkingen op lange termijn

Een aantal weken na de operatie kunnen zich bijwerkingen ontwikkelen die het gevolg zijn van de bestraling. Het kan zijn dat je vaker moet plassen, meer aandrang hebt, een branderig gevoel bij het plassen en een zwakkere straal als gevolg van een zwelling van de prostaat. Urine-incontinentie komt vrijwel niet voor na deze behandeling.

Bij de meeste patiënten zijn de klachten na 3 tot 4 maanden volledig verdwenen. Het kan wel zo zijn dat je potentie verandert. Uit onderzoek is gebleken dat bij ongeveer 2/3 van de behandelde mannen de potentie onveranderd blijft. Bij de overige kan de potentie afnemen. Dit kan zijn op het vlak van de duur van de erectie, de kwaliteit van het orgasme of zelfs volledige impotentie. Ernstige klachten zoals endeldarmontsteking komen slechts zeer zelden voor.

5

Voorzorgen

Lichamelijke activiteit

Na ontslag mag je de dagelijkse activiteiten weer hervatten, na ongeveer 2 weken mag je opnieuw zwaardere fysieke inspanningen leveren. Bij ontlasting moet je zoveel mogelijk het persen voorkomen.

Straling

Het bestralingsrisico voor andere mensen in jouw omgeving is erg klein omdat de zaadjes waarmee gewerkt wordt een dergelijke lage energie hebben dat de straling buiten het lichaam uiterst gering is. Bovendien neemt de activiteit van de zaadjes af. Naarmate zij langer in het lichaam aanwezig zijn, doven ze uit.

6

Kostprijs

Als je wenst te weten hoeveel de ingreep jou ongeveer zal kosten kan je contact opnemen met de dienst facturatie op het nummer 051 23 76 66 of mailen naar factuur@azdelta.be.

Notities

Handwriting practice area consisting of 20 horizontal dotted lines.

Contact

Secretariaat dienst **urologie**

CAMPUS RUMBEKE

☎ 051 23 70 08

CAMPUS MENEN

☎ 056 52 25 78

CAMPUS TORHOUT

☎ 050 23 24 36

Secretariaat dienst **radiotherapie**

CAMPUS RUMBEKE

☎ 051 23 77 43

www.azdelta.be

Bron: dienst urologie, 28 november 2018

Artsen

Dr Kristien Boel

Dr Matthias Boeykens

Dr Jasper Decoene

Dr Karel Dewulf

Dr Lieven Goeman

Prof Dr Steven Joniau

Dr Heleen Maes

Dr Eduard Roussel

Dr Wim Van Haute

Dr Lieven Verhamme